

Конгрес Українських Націоналістів

Любіть Україну!

НАЦІЯ І ДЕРЖАВА

e-mail: nacija@ukr.net www.nacija.org.ua 1 липня 2008 року № 27 (243)

ТІЛЬКИ ГУРТОМ – МИ СИЛА

Михайло БУРЯК,
обласний провідник ОУН на Запоріжжі,
член обласного проводу Запорізької ОО КУН

Свідомі Українці розуміють: поки стоять пам'ятники катам Українського Народу, поки назви вулиць носять прізвища тиранів, ми не можемо рухатися вперед, бо нас тягнуть у прірву помпезні "кам'яні істукани".

Саме тому низка націонал-демократичних та націоналістичних партій і громадських організацій м. Запоріжжя виступили організаторами триденої акції з вшанування пам'яті жертв репресій та Голодомору, яка нещодавно і була проведена в центрі міста на майдані Волі біля пам'ятника Ф. Дзержинському. Те, що наметове містечко, розгорнуте навколо "залізного Фелікса", матиме широкий розголос у місті і бурхливу реакцію з боку комуно-ленінців, стало зрозуміло уже в перший день акції.

До півтора десятка засліплених ненавистю до всього українського людей не тільки бурхливо галасували на кожний виступ, а й відверто погрожували розправою виступаючим. Після виступу міського провідника ОУН Артема Циганка міліції, яка чергувала на акції, довелося майже на 20 хвилин стати живим щитом між тими дикунами та двадцятирічним юнаком.

Перша ніч у наметовому містечку, якщо не рахувати одного підпалу намету НСНУ, пройшла на диво швидко й спокійно. Та вже наступного дня, коли в таборі залишилося всього десяток людей, "п'ята колона" показала своє справжнє обличчя. Майже 45 "бойовиків" під червоними і біло-голубими прапорами накинулися на порожні намети й оскаженіло почали їх перевертати й трощити. "Захищаючи Дзержинського", ці очманілі динозаври двадцять першого століття топтали листівки з зображенням жертв голодомору, палили прапор ВО "Свобода", знущалися над старенькими активістами акції "Час подивитися в майбутнє"... Зупинити все те, зміг лише вчасно викликаний підрозділ "Беркуту"...

Закриття акції теж проходило напружено і досить галасливо, але те, що вона таки відбулася вперше в такому масштабі і мала великий розголос як по місту, області, так і в усій Україні, не може не радувати. Бо тільки разом організатори акції (а це Запорізька обласна організація ОУН, Запорізька регіональна організація НСНУ, Запорізька обласна організація КУН, Запорізька кошова управа вояків "ОУН-УПА", Запорізьке військо низове "Запорозька Січ", Запорізька обласна організація ВО "Свобода", Запорізька обласна організація "Спілки офіцерів України", Запорізька обласна організація НРУ) відчули себе силою.

Ми повинні ненавидіти себе за те, що ми, такі терплячі. У нас відібрали давню назву нашої землі "Русь" – ми мовчали; у нас відібрали нашу історію – ми мовчали; нас перетворили на "бидло" – ми мовчали; нас продавали – ми мовчали; нас морили голодом і мільйонами вбивали – ми мовчали... Сьогодні ми кажемо: "Комуно-фашистам – Нюрберг2"! "Символи неіснуючої тоталітарної держави на смітник історії!" Час подивитись у майбутнє!

У ЛУЦЬКУ БУДЕ ПАМ'ЯТНИК СТЕПАНУ БАНДЕРІ

23 червня у Луцьку за ініціативи Конгресу Українських Націоналістів відбувся мітинг-реквієм, присвячений вшануванню пам'яті розстріляних 21 червня 1941 року в'язнів Луцької тюрми. У мітингу взяли участь священики, а також владика Волинської єпархії Київського патріархату, який відслужив панахиду за невинно убієнними.

У своєму виступі Голова ВОО КУН Євген Мельник зауважив, що "ми згадуємо всіх українців, які були знищені енкаведистами та кадебістами в 50-ті, 60-ті і 80-ті роки радянською тоталітарною системою, яка нічим не була кращою за німецько-фашистську".

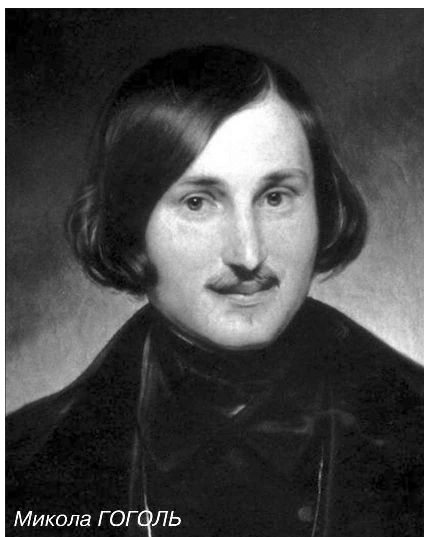
Окрім того, Євген Мельник повідомив, що в Луцьку створено Організаційний комітет політичних партій і громадських організацій правого спрямування, на якому прийнято звернення до міської ради, в котрому вимагається, на честь 100-річчя з дня народження Степана Бандери, назвати одну із головних вулиць міста Луцька іменем визначного українського провідника і встановити в центральній частині міста пам'ятник Степану Бандері.

УСПІХ

Ця новина і спантеличила, і сповнила гордости. Бо хороших новин останнім часом узагалі не так і багато – а тут раптом отаке! Справді, є чим пишатися: вперше від часу проголошення Незалежности українська книжка отримала ґран-прі на престижній міжнародній книжковій виставці! Зважаючи на сумненький стан нашої книговидавничої справи, це тим паче вражає... Однак з першого погляду й насторожує, якщо знати, що та престижна міжнародна виставка відбувалася не де-небудь у Варшаві, Парижі чи Лондоні, а – в Москві. Москва-бо останнім часом ставить під сумнів саме існування нашої держави, принципово й наголошено ігнорує все українське – а тут раптом зважилася поцінувати українську книжку? Якось не віриться... Проте не віриться людині, яка цього тому і в руках не тримала. А хто побачив, а тим паче розгорнув, зважив у руках, помилувався – той повірить беззастережно! Бо ця книжка зроблена так, що навіть у вкрай упередженій до нас Росії проігнорувати її не змогли! Без жодного сумніву – є чим пишатися!

НАШ ГОГОЛЬ

Парадоксально, але факт: українська книжка вперше здобула ґран-прі на міжнародній виставці

Микола ГОГОЛЬ

Іван АНДРУСЯК,
"Нація і держава"

А крім того – це Гоголь... Росіяни вважають його "своїм". Точнісінько так само, як вважають "своїми" Дмитра Туптала, Стефана Яворського, Володимира Вернадського, Сергія Корольова, Володимира Короленка... Ну, дай їм волю, то вони весь світ вважатимуть своїм – то ж росіяни! Але чому нібито ж "наші" міністерство освіти і академія педагогічних наук (сиріч укладачі шкільних програм) теж вважають Миколу Васильовича Гоголя "їхнім" – це для мене одна з найбільших у світі загадок! Чому ми так легко його – вкупі з названими й неназваними геніями – їм віддаємо?! Адже це нонсенс! Адже це – неправда! Елементарна неправда, а по-простому кажучи – брехня!

Бодай тому, що Гоголь – як, до речі, й лавреат Нобелівської премії Вернадський (а ми ще торочимо, що не маємо лавреата Нобеля – та тю на нас!) – усе життя позиціонував себе як українець. І ніколи не поривав зв'язку з Батьківщиною, ба, навіть писав книжки з української історії. Не кажучи вже про таку самоочевидну штуку, як творчість – адже не лише у "Вечорах на хуторі біля Диканьки", а й у "Петербурзьких повістях" та в "Мертвих душах" виведено виразно українські типи! То чого нам ще треба?!

Ні – на відміну від Яворського, Туптала чи Вернадського, росіяни мають об'єктивні підстави вважати Гоголя "і своїм теж", – він-бо писав хай і пересипаною українізмами, але все ж російською мовою. Проте й це не може слугувати для нас підставою для того, аби "відмовлятися" від Гоголя. Бо, по-перше, велика українська література триста років до Гоголя творилася різними мовами, включно з польською й латиною – але від того вона не була менше українською літературою!

Закінчення на 8-й стор.

ВІСТІ З РЕГІОНІВ

ВШАНУВАЛИ ГЕРОЇВ УПА

На околиці села Мигалків Бородянського району на Київщині встановлено хрест на гранітному п'єдесталі. Тут у нерівному бою з енкаведистами 30 березня 1944 року загинуло 12 вояків УПА. Вони поховані неподалік.

Пам'ятник оскверняли, намагалися знищити українофобні вісники. Але щоразу патріоти оновлювали його і впорядковували.

На Трійцю, 15 червня нинішнього року, тут відбулося вшанування пам'яті героїв УПА. Член Конгресу Українських Націоналістів, голова "Просвіти" міста Ірпеня Київської області Микола Лабунський провів урочистий захід.

Поет Володимир Березинець прочитав власні вірші. Виступили композитор Володимир Шумейко і землевпорядник Мигалківської сільради Оксана Назаренко.

На вшануванні були присутні члени "Тризубу", представники Козацького Товариства Київщини, ірпінські просвітяни та місцеві мешканці. Для них щорічні поїздки у Мигалки на Трійцю і Покрову вже стали традиційними.

На жаль, цього разу не було ветеранів УПА із Коростеня. Троє з них уже пішли із життя.

Покоління героїв, які зі зброєю у руках виборювали незалежність України, відходить і заповідає нам не забувати, що воля нашої Батьківщини оплачена кров'ю.

Анатолій ЗБОРОВСЬКИЙ

КІРОВОГРАДЩИНА

10 червня в Кіровограді відбулося засідання Координаційної ради з підготовки заходів у зв'язку із 75-річчям Голодомору в Україні 1932–1933 років за участю Президента України Віктора Ющенка. На нараді були присутні голови всіх обласних адміністрацій України, багато депутатів, керівники міністерств і відомств.

У ході зсідання члени КУН передали листа Президенту з вимогою припинити протистояння в національно-патріотичному таборі, працювати на благо України. Йому вручили книжку "Дума про Голодомор" голови Кіровоградського районного осередку Василя Доцента, з якої під час свого виступу Президент робив багато цитувань.

14.06. за участю КУН, УНП, Руху, громадських організацій ВОВ, Товариства політв'язнів проведено поминальний День пам'яти жертв комуністичного геноциду. Біля пам'ятного знака-хреста членами пласту було зачитано прізвища всіх загиблих, вшановано їхню пам'ять хвилиною мовчання.

Виступаючі висловлювали протест міській владі і архітекторам міста, які хочуть знести пам'ятний знак жертвам голодомору і на його місці поставити пам'ятник російському генералу Кутузову. Протест опубліковано в обласній газеті "Народне слово" за підписом голови обласного Товариства політв'язнів і репресованих Віктора Полтавця.

Г. КОВАЛЬЧУК

І КВІТИ, І ПІСНІ – ГЕРОЯМ

Реабілітаційний центр Всеукраїнського братства воїнів ОУН-УПА в місті Моршині на Львівщині носить поетичне, промовисте найменя – "Говерла".

Тут у місяці травні, місяці пам'яті про героїв України відбулося свято на їх честь. Урочисто прозвучав "Гімн націоналістів":

Не хочемо ні слави, ні заплати –
Заплатою нам радість боротьби.
В боях нам краще жити і вмирати,
Ніж в путах жити, мов німі раби.

Про людей з кришталево чистими серцями, яких підступно вбила червоно-більшовицька Москва за те, що вони хотіли, щоб Україна стала Самостійною, Соборною державою, про воїнів, які боролися під прапорами Симона Петлюри, Євгена Коновальця, Степана Бандери палке, проникливе слово сказав голова організації Конгресу Українських Націоналістів на Стрийщині, член Проводу КУН, депутат Стрийської районної ради, редактор газети "Заграва" Микола Магас.

На свято завітали голова Моршинської міської організації Конгресу Українських Націоналістів, депутат Моршинської міської ради, член Наглядової Ради Всеукраїнського Братства воїнів ОУН-УПА імені Романа Шухевича Юрій Лопатинський, його дружина – колишній політв'язень більшовицьких концтаборів Лідія Лопатинська, депутати і працівники міської ради, відпочиваючі, гості міста.

До пам'ятника борцям за волю України були покладені тюльпани та бузок.

– Будьте спокійні, незабутні наші герої! Ваша славна смерть не була марною! Ідея вільної України житиме вічно! З нами Бог і Україна! – такі думки окриляли кожного учасника свята.

Натхненно прозвучали стрілецькі та повстанські пісні.

З піднесенням зустріли всі звістку про те, що Оксану Бандеру за заслуги у національно-визвольній боротьбі, в утвердженні і розбудові Української Держави та з нагоди сторіччя з дня народження Головного командира УПА, Провідника ОУН, генерала-хорунжого Романа Шухевича нагороджено почесною відзнакою й ювілейною грамотою. Нагороду вручив голова Дрогобицької станиці воїнів ОУН-УПА Степан Яворський.

Анна РУДНИК, м. Моршин

УКРАЇНСЬКИЙ ПРИВІТ З ВІННІПЕГУ

За останні роки ми вже звикли до того, що представники української діаспори, які мешкають у багатьох куточках земної кулі, щиро переймаються тим, чим живе їхня матір-Батьківщина, намагаються внести і свою дещицю в розв'язання бодай найдрібніших проблем наших співвітчизників.

І тут, як мовиться, справа не в сумі коштів, які конкретна особа готова внести у вирішення тієї чи іншої справи, а в її бажанні допомогти.

Зовсім недавно, наприклад, українець за походженням Федір Юшка з канадського міста Вінніпегу зробив для численних відвідувачів низки міських і районних бібліотек, шкіл, оздоровчих закладів, а також окремих громадян Львівщини скромний і водночас щедрий подарунок – передплатив для них часопис "Нація і держава" на загальну суму понад 500 гривень.

Крім того, як нас повідомили зі Львова голова секретаріату обласної організації КУН Ігор Данилиха, Ф. Юшка також передплатив для окремих установ і організацій кілька примірників часопису "Дзвін Севастополя".

Редакція "Нації і держави" щиро дякує нашому земляку з Канади за цю благодійну акцію, щедрість душі, а також зичить йому міцного здоров'я, довголіття, усіляких гараздів.

СВІТ ЗМІНЮЄТЬСЯ, А МИ?..

Я разом зі своїми приятелями (нас шестеро) залюбки читаємо "Націю і державу", яка нам дуже імпонує, а тому й звертаюся з проханням до часопису, щоб на його шпальтах порушити окремі питання нашого сьогодення.

Скажімо, мало не щодня ми є свідками того, як можновладці уперто тримаються за старе, продовжують жити ще за радянськими стереотипами, хоча світ за останній період істотно змінився.

Наприклад, у Росії вже давно не існує на мапі місто Ленінград, а у нашому Києві досі одна з площ носить це ім'я. Думається, площу треба перейменувати на Ґероїв Крут. Це буде гідне пошанування киянами жертовного чину юнаків, які в трагічні дні січня 1918 року стали на захист української столиці і загинули в нерівному бою під Крутами.

А скільки ще буде "мозолити очі" пам'ятник Леніну навпроти Бесарабського ринку? Що доброго він зробив для України? За що йому така шана?

Переконаний, на цьому місці варто увічнити справжнього героя-українця, державника, яких так багато зростила наша країна.

І. ДМИТРЕНКО,
м. Київ

Київська міська організація Конгресу Українських Націоналістів висловлює глибокі співчуття Спілці Етнічних Українців, рідним, близьким і побратимам Валентини ЖОЛУДЕВОЇ.

Життя цієї Славної Доньки України передчасно обірвалося саме в той момент, коли вона активно готувалася до мітингу з приводу ганебної події, що сталася у Всеукраїнському парку пам'яті борців за свободу і незалежність України, – невідомі особи вчинили черговий акт вандалізму, обмалювавши фарбою пам'ятний камінь із зображенням державної символіки.

Від перехвилювання у Валентини піднявся тиск, стався серцевий напад, вона втратила свідомість. Коли приїхала "швидка допомога" і їй зробили укол, Валя опритомніла. Лікарі запитали, чи чує вона їх, попросили щось відповісти…

Останніми її словами були "слава Україні".

Слава тобі, Героїне! Навіки Слава!

РЕПЛІКА З ПРИВОДУ

ПОДІЛИЛИ... МЕРТВИХ

Минулих вихідних у навчальних закладах України пройшли випускні вечори. За традицією, вирушаючи у самостійне життя, молоде покоління в цей урочистий день покладає квіти до підніжжя пам'ятників загиблим землякам. У Тиврові, що на Вінничині, такі священні обеліски знаходяться у двох місцях. Один встановлений на честь тиврівчан, які полягли на фронтах Другої світової війни (з поля бою не повернулося понад 100 вихідців райцентру), інший – вшановує пам'ять понад 600 дорослих і дітей, які стали жертвами Голодомору 1932–1933 років.

...Того дня випускники місцевих середньої школи та ліцею начебто не зрадили традиції. Яскраві букети барвистих літніх квітів лягли до підніжжя пам'ятника загиблим на фронтах війни. Щоправда, увагою і пам'яттю нащадків виявилися обділеними ті, хто трагічно загинув голодною смертю – жодної квіточки від нинішніх випускників на меморіалі жертв Голодомору не було виявлено. Цей прикрий факт засвідчив досить своєрідний підхід випускників Тиврова до вшанування загиблих земляків: одні – варті їхньої поваги, інші – на неї не заслуговують...

Павло МАЗУРЕНКО,
редактор тиврівської газети Нечаїв край"

Наші корпункти

Вінниця	Гусар Віталій	(0432) 35-02-09
Дніпропетровськ	Хоменко Микола	(056) 748-17-92
Донецьк	Олійник Марія	(062) 337-23-48
Житомир	Крук Микола	(0412) 44-52-32
Запоріжжя	Тимчина Василь	(0612) 67-31-82
Івано-Франківськ	Салига Роман	(0342) 3-11-35
Кіровоград	Тріщенко Віктор	(0522) 36-95-25
Київська обл.	Сахацький Олександр	(04497) 4-92-93

Київ	Мохналь Михайло	(044) 278-63-89, 279-68-34
Луганськ	Олександр Антонов	8-093-903-86-62
Луцьк	Мельник Євген	(0332) 78-07-65, 72-87-95
Львів	Пшевлоцький Микола	(0322) 38-67-63
Миколаїв	Яценьо Софія	(0512) 49-67-90
Мукачеве	Ференц Петро	(03131) 2-25-45
Одеса	Парфенюк Василь	(048) 75-83-113
Полтава	Квачова Олеся	(0532) 28-053
Рівне	Кривко Ігор	(0362) 23-78-55

Севастополь	Проценко Володимир	(0692) 48-79-46
Сімферополь	Овчарук Василь	(0652) 29-77-43
Суми	Перетятько Олексій	(0542) 25-88-98
Тернопіль	Чибрас Володимир	(0352) 52-56-91
Харків	Дяків Богдан	(057) 716-02-18
Херсон	Реуцький Іван	(0552) 26-50-56
Хмельницький	Демид Анатолій	(0382) 65-72-35
Черкаси	Гафінова Любов	(0472) 45-12-05
Чернівці	Лютик Віктор	(0372) 51-02-72
Чернігів	Рябченко Валерій	(04622) 4-38-81

КУН У ДІЇ

Минулої суботи ми урочисто відзначили День Конституції України. Минуло дванадцять років з часу, коли на світанку 28 червня 1996 року суверенна Україна отримала свій Основний Закон. На превеликий жаль, поки що цей документ ще не став головним у нашій державі. Прикро, але багато його доленосних статей і положень не просто не працює, а ще й грубо порушуються "сильними світу цього".

Про це, зокрема, йдеться в інтерв'ю, яке дав нашому часопису заступник голови Конгресу Українських Націоналістів Володимир БОРЕЙЧУК.

МИ Є ТИТУЛЬНА НАЦІЯ

– Друже Володимире, в одному з пунктів своєї Програми Конгрес Українських Націоналістів поставив перед собою завдання домагатися заміни діючого зразка паспорта громадянина України із внесенням графи "національність" і його заповненням українською державною мовою. Наскільки реально цю справу втілити у життя і що вже зроблено для цього?

– Давайте повернемося спочатку в історію. Ще навіть за часів тоталітарного комуністичного режиму у паспорті громадянина СРСР була графа "національність". Сам паспорт заповнювався відповідно російською й українською мовами. Коли на політичній мапі світу поряд з іншими пострадянськими країнами постала і наша держава, здавалося б, в цьому плані усе буде приведено в норму, тобто паспорт буде виготовлений державною – українською мовою.

І що ж ми отримали? 2 вересня 1993 року, очевидно, не без погодження з тодішнім Президентом України, колишнім відомим ідеологом Компартії України Леонідом Кравчуком, Верховна Рада на чолі з Іваном Плющем з подачі парламентської комуністичної групи "239" прийняла постанову "Про внесення змін і доповнень до Положення про паспорт громадянина України, затвердженого Постановою Верховної Ради України "Про затвердження положень про паспорт громадянина України та свідоцтво про народження", згідно з якою з паспорта громадянина України нового зразка була вилучена графа "національність". Більше того, четвертий пункт загального положення про паспорт громадянина України передбачав, що усі записи в паспорті і відомості про його власника, що вносяться до нього, виконуються українською і російською мовами.

Ось так, на догоду космополітичним силам, тодішня Верховна Рада, всупереч волі титульної української нації, "викинула" з паспорта і свідоцтва про народження дитини графу "національність" (доречно зауважити, що в сусідній Росії графа "національність" у паспорті збережена). А тодішня влада поспішила віддрукувати в Ізраїлі бланки паспортів без графи "національність", вчинивши злочин проти українців.

Саме тому віднедавна Конгрес Українських Націоналістов розпочав безстрокову акцію за повернення графи "національність" до паспорта громадянина України й заповнення його однією державною українською мовою.

Слід зазначити, що ця акція викликала неабияку підтримку з боку українців.

Ми готуємо звернення до Президента України як гаранта Конституції і до Верховної Ради з вимогою привести форму паспорта та свідоцтва про народження і їх заповнення у відповідність до вимог Конституції України з поверненням графи "національність".

Хочу сказати також, що Хмельницька обласна організація КУН ще раніше розпочала загальнообласну акцію з відновлення графи "національність" у паспорті громадянина України. Отже, ми сподіваємося, що найближчим часом наша ініціатива стане всеукраїнською.

> *Конгрес Українських Націоналістов розпочав безстрокову акцію за повернення графи "національність" до паспорта громадянина України й заповнення його однією державною українською мовою.*

– Даруйте, коли приймалася постанова щодо затвердження положень про паспорт громадянина України та свідоцтво про народження, тоді ще не була прийнята нова Конституція України.

– На той час діяли окремі частини Конституції колишньої Української РСР та Перехідні Положення Конституції. Але хто заважав нашим політикам після прийняття нового Основного Закону внести зміни до вищезгаданої постанови, окремі положення якої нині прямо суперечать Конституції? Щоправда, якщо пам'ять мені не зраджує, одного разу була спроба внести на розгляд Верховної Ради України законопроект про видання бланків паспорта державною мовою, але народні депутати, з-поміж яких чимало тих, хто маскується під українськими прізвищами, пролізши до влади, грабують нашу країну і корінну націю, яка в Українській державі, на своїй споконвічній землі знаходиться в приниженому стані, навіть не забажали слухати доповідача.

Такий стан нас, українських націоналістів, не може задовільняти. Україна – мононаціональна держава, на цій землі ми живемо тисячоліття, маємо глибоке українське коріння. Тому Верховна Рада не може позбавити титульної нації права називати себе українцями.

Варто пам'ятати, що національність відомої національної меншини визначає равин. А хто ж визначить національність українця, якщо, скажімо, він народився десь у Донецьку чи Луганську, його охрестив московський священик, він навчається у російській школі, живе і формує свою свідомість у російськомовному інформаційному середовищі? Постає питання: чи назве він згодом себе українцем? І саме запис у свідоцтві про народження чи паспорті змусить його відновлювати свою генетичну пам'ять, усвідомити хто він є насправді.

– Схоже, ми непомітно торкнулися ще одного болісного питання – мовного.

– До речі, те, що ми спостерігаємо в цій царині, – теж свідчить про грубе порушення конституційних норм. Якось вирішив потішити онуків українськими казками на дисконосіях. Повірите, обійшов ринок на Петрівці і з великими труднощами знайшов лише один мультфільм українською мовою про Солом'яного бичка, віднятий у 1956 році. Все решта – російськомовна продукція, або на інших мовах. А візьміть кіно, міжміський транспорт, пісні, що звучать у програмах радіо і телебачення. Українського там почуєш дуже мало. Я вже не кажу про те, яка мова панує в державних установах і органах влади в багатьох областях, зокрема на Сході і Півдні України.

І це тоді, коли стаття 10 Конституції України проголошує, що державною мовою в Україні є українська мова. Держава забезпечує всебічний розвиток і функціонування української мови в усіх сферах суспільного життя на всій території України.

При цьому в Україні гарантується вільний розвиток, використання і захист російської, інших мов національних меншин України.

Більше того, маємо рішення Конституційного Суду України у справі за конституційними поданнями 51 народного депутата України про офіційне тлумачення положень статті 10 Конституції України щодо застосування державної мови органами державної влади, органами місцевого самоврядування та використання її у навчальному процесі в навчальних закладах України (справа про застосування української мови).

Вердикт цієї поважної установи більше, ніж зрозумілий: "Положення частини першої статті 10 Конституції України, за яким "державною мовою в Україні є українська мова", треба розуміти так, що українська мова як державна є обов'язковим засобом спілкування на всій території України при здійсненні повноважень органами державної влади та органами місцевого самоврядування (мова актів, роботи, діловодства, документації тощо), а також в інших публічних сферах суспільного життя, які визначаються законом (частина п'ята статті 10 Конституції України).

2. Виходячи з положень статті 10 Конституції України та законів України щодо гарантування застосування мов в Україні, в тому числі у навчальному процесі, мовою навчання в дошкільних, загальних середніх, професійно-технічних та вищих державних і комунальних навчальних закладах України є українська мова.

У державних і комунальних навчальних закладах поряд з державною мовою відповідно до положень Конституції України, зокрема частини п'ятої статті 53, та законів України, в навчальному процесі можуть застосовуватися та вивчатися мови національних меншин.

3. Рішення Конституційного Суду України є обов'язковим до виконання на території України, остаточним і не може бути оскарженим".

– Попри те, що вживання російської мови в Україні є, можна сказати, домінуючим, Міністерство закордонних справ Російської Федерації виступає із заявами, що нібито російську мову утискують в нашій країні. Що можете сказати з цього приводу?

– Наша політична сила належним чином відреагувала на дії Москви. Конгрес Українських Націоналістів виступив із заявою щодо звинувачень МЗС Росії в утисках російської мови на території України. У ній підкреслюється, що заява МЗС Росії щодо "жорстокого пресингу російської мови по адміністративній лінії" є не що інше, як втручання у внутрішні справи незалежної держави, демонстративне приниження української нації, української мови та порушення Конституції України, в якій чітко сказано – державною мовою є українська.

Ми звернули увагу МЗС Росії на те, що Україна є незалежною і суверенною державою, а тому МЗС РФ не має жодних підстав вказувати Україні якою мовою вести теле-радіоефір та проводити навчання. Росія активно намагається впровадити російську мову як другу державну, хоча до сьогодні так і не ратифікувала Європейської хартії регіональних мов або мов меншин. Якщо слідувати логіці заяви російського зовнішньополітичного відомства, то на території Росії, відповідно до кількості автономій, має бути щонайменше 22 державних мови.

> *Україна — мононаціональна держава, на цій землі ми живемо тисячоліття, маємо глибоке українське коріння. Тому Верховна Рада не може позбавити титульної нації права називати себе українцями.*

У зв'язку з цим ми вимагаємо негайного публічного вибачення МЗС РФ за образи українських громадян в неосвіченості та загальному зниженні рівня культури.

Водночас Конгрес Українських Націоналістів звернувся до світової спільноти із закликом засудити зневажливі заяви російських офіційних органів влади стосовно української держави та української нації.

Розмову вів
Микола СЕРГІЙЧУК,
"Нація і держава"

У своїй праці "Ідея і чин" (2-й розділ "Без національної революції немає соціальної") Ярослав Стецько робить висновок: "Лихом обох систем – соціалізму і ліберал-капіталізму – є те, що для широких народних мас, для поодинокої людини, в останньому випадку на ділі, а в іншому ще й де-юре, закритий шлях до здобуття власности, яка при одній ситуації зосереджена в руках вузького кола, а при інших – в анонімній контрольованій монопартії, тобто безконтрольній державній бюрократії".

ОЛІГАРХИ І ЇХНІ ХОЛУЇ

Шкурні інтереси правлячої еліти становлять загрозу для національної безпеки держави

Богдан БОРОВИЧ,
голова Івано-Франківської
ОО КУН, депутат обласної ради

Щодо соціалізму, то його ми уже відчули на власній шкірі і вдаватися у спогади чи трактування не варто. А говорячи про ліберал-капіталізм, спадає на думку розподіл майна державою через сертифікаційні центри, утворені ФДМУ. З відстані часу цю операцію можна оцінити, як обман громадян, а не здійснення справедливого розподілу між ними. Вочевидь, щоб розпочати приватне виробництво, потрібно мати стартовий капітал. Тому й завданням держави є забезпечення поступового накопичення капіталу підприємців за рахунок їхньої праці, розуму, активності в нових ринкових умовах. Проте в Україні з`явилися мільярдери-скоробагатьки, і, як правило, не українці. Свої надприбутки вони пояснюють інвестиційною діяльністю, а насправді йде пограбування державного майна різноманітними способами. Ми є очевидцями боротьби різних політичних сил у парламенті та уряді, які ось уже 17 років борються за перерозподіл залишків майна в Україні. Стає зрозумілою війна за керівництво Фондом державного майна України, за вплив на судочинство, прокуратуру і силові структури, які своєю чергою стають співучасниками розкрадання цього майна, і держава в цілому перетворюється на суцільну корупційну систему.

Зрештою, колись цей перерозподіл майна завершиться, і все державне багатство, сподіваємось, працюватиме на інтереси України та її економічний розвиток. Проте, на жаль, це важко стверджувати з огляду на існуючі обставини. Для прикладу, власник фірми "Приват" І. Коломойський, скупивши минулого року 5 заводів важкої металургії в Дніпропетровській області, уже цьогоріч перепродав їх підприємцям з Росії, які, поза сумнівом, платять найбільше (не без допомоги російського уряду). Адже Росія розвиває державний капіталізм через свої імперські амбіції.

А ось маємо інший варіант грабежу України у випадку, коли російська компанія "Лукойл" практично безплатно заволоділа майном "Оріани" через створення ЗАТ "Лукор", котре взяло на себе зобов'язання забезпечити нове виробництво з випуску поліетилену із дизельного пального обсягом 1 млн тонн щорічно, а також погасити борги "Оріани" перед Баварським об'єднаним банком у розмірі 171 млн євро. Для цього "Оріана" надала "Лукору" майно орієнтовною вартістю понад 1 млрд грн. у 2000-му році. За виконання вищевказаних умов "Оріана" занизила свою частку до 664 млн грн. і стала активом "Лукору".

Сьогодні "Лукор" демонструє свою неприбуткову діяльність, тому й не платить податку на додану вартість державі, а також відмовився від погашення боргу перед Баварським об'єднаним банком з цієї ж причини. "Лукор" має в Україні 4 підприємства, які отримують залишкові фракції з Калуша як сировину для виробництва. Зрозуміло, що відстежити таку віртуозну діяльність наші правоохоронні структури з огляду на певні обставини не можуть. Крім того, за сприянням господарських судів, правоохоронних органів було закрито очі на створення ТОВ "Карпатнафтохім", якому передано, як внесок у статутний фонд, всі майнові активи, що були внесені "Оріаною" у 2001 році в статутний фонд ЗАТ "Лукор". Отже, майновий комплекс, побудований за кошти українців, став надбанням російської компанії "Лукойл". Водночас з державної казни погашають борги німецькій стороні.

Тому фракція "Національний вибір" поставила вимогу перед обласною радою вивчити питання економічної безпеки Прикарпаття, а також прийняти звернення до Кабміну та РНБО щодо питання економічної безпеки України загалом. Голова обласної ради Ігор Олійник відмовився ставити це питання на голосування, мовляв, воно не належить до його компетенції. А коли вже після наполягань і вмотивованих переконань депутата Богдана Боровича голова вніс це питання до розгляду, то фракція "Батьківщина" не взяла участі в голосуванні, а точніше – зірвала прийняття рішення. Очевидно, що державницькі і патріотичні гасла "Батьківщини" є не більше, ніж декларацією, а шановні бютівці лукавлять. Адже коли гряде пряма загроза потрапляння всієї економічної потуги у руки вчорашнього колонізатора, послідовникам леді Ю. не вистачає сили духу винести розгляд такого важливого питання на державний рівень. То на що сподіватися усім громадянам держави, коли у радах всіх рівнів, КМУ, РНБО не захищатимуть наші національні інтереси?

Отож Ярослав Стецько вірно застерігав нас від зосередження власності в руках вузького кола олігархів. А своє бачення сутності демократії він виклав у статті "Націоналізм і демократія". В основі його концепції лежать ті принципи націоналізму, які вимагають від суспільної теорії і практики передусім етичних норм, якими повинні керуватися урядники держави; норм справедливості, а не хитрого підприємництва, коли перемагає спритніший; норм справжньої свободи, а не підкупу і корупції; норм геройки і жертовності, а не пристосуванства і користолюбності, коли люди масово втрачають шляхетність і чесність, натомість їхні душі потрапляють в полон цинізму, байдужости, черствости й прагматизму.

РЕАКЦІЯ

ЛИТИ ВОДУ НА ЧУЖИЙ МЛИН,

або Висновки з приводу однієї події...

Зелені Свята чи Трійцю мешканці та гості Івано-Франківська ось уже майже два десятиріччя відзначають у певно встановленому порядку. В церквах відправляють Службу Божу за невинно убієнними, над якими вчинили злочин комуністичні нелюди, вшановують пам'ять жертв комуністичного терору, покладають квіти до їхніх могил та проводять інші заходи.

За традицією, започаткованою товариством "Меморіал" ім. В. Стуса багато років тому, в урочищі Дем'янів лаз, на місці захоронення замордованих московськими сатрапами наших земляків, проводяться панахиди, мітинги тощо. Тут щороку збираються мешканці міста, представники областей та зарубіжні гості, щоб не вмерла пам'ять, щоб вклонитися могилам тих, хто не дожив до Незалежної України. Спогади, спогади, спогади... Квіти і скупі сльози, палкі промови і запевнення вірно служити нації й народу, щоб подібне не повторилося.

Не були винятком і цьогорічні Зелені Свята. Правда, десь підсвідомо відчувалися якісь нові штрихи до цього дійства. Напередодні свята у ЗМІ та листівках, розклеєних по місту, у телефонних дзвінках ледь не відкритим текстом говорилось, що всі заходи підготувала і закликала у Дем'янів лаз ВО "Свобода", а не міська влада та товариство "Меморіал", хоч ще кілька років тому ця ж партія не дуже переймалася Дем'яновим лазом і не ощасливлювала його своєю присутністю.

Те, що "Свобода", нарешті, знайшла дорогу до святого місця, поза сумнівом, похвально. Але чому таким чином? Це вже питання!

Ще більше вразило присутніх на мітингу закінчення промови голови ВО "Свобода" Олега Тягнибока. Великий "патріот" і "націоналіст" Олег Тягнибок у прохально-наказовому порядку запропонував міській владі провести референдум з питання визначення місця встановлення пам'ятника Степану Бандері. Але ж, панове, ми вже це проходили. Пам'ятаєте, як при двох каденціях попереднього мера Івано-Франківська таким же чином, тобто шляхом засідань різних комісій, опитувань ЗМІ та інших окозамилювальних заходів визначалося місце встановлення пам'ятника Тарасу Шевченку? До пам`ятника Степана Бандери руки не дійшли. І що? Де сьогодні пам'ятник Шевченку? А ніде. Бо все робилося для того, щоб його і не було. Час ішов, питання заговорювалося. А Шевченка ховали і далі ховають від людей у парку.

Політик такого штибу, як пан Тягнибок, не може не розуміти, що означає така катавасія, як референдум. А якщо справді не розуміє, то ми пояснимо. Це затягування часу, відтермінування на роки спорудження пам'ятника Степану Бандері у місті, а точніше - зрив його будівництва взагалі.

Якась надокучлива думка крутиться в голові і нашіптує, що це не випадкова фраза в такого рафінованого політика, а...

Але нехай читач сам дасть відповідь на це питання. То ж на чий млин ллєте воду, пане Тягнибок?

Прес-служба Івано-Франківської ОО КУН

ЧИТАЦЬКА ПОШТА

ГОРБАТОГО МОГИЛА ВИРІВНЯЄ...

Нещодавно в газеті "Киевский вестник" (24.05.2008 р.) була надрукована заява Президії ЦК КПУ. Як і багато інших подібних публікацій, цей документ є типовим зразком облудної, в стилі Геббельса, пропаганди, наповненний наклепами на незалежну Україну, її історію, національних героїв, всенародно обраного президента, інших представників народної влади. Водночас комуністичні пропагандисти не шкодують фарб, вихваляючи свій комуністичний рай, звичайно, замовчуючи всі страхіття свого понад 70-річного панування, постійними супутниками якого були нечувано жорстокі репресії.

Я – учасник війни, ветеран Збройних Сил України, ветеран праці, інвалід 2-ї групи. Тож на своїй шкірі відчув я всі "солодощі" того комуністичного "раю". До того ж я – історик. У моєму доробку – друковані книги: "Рідний край Макарівщина", "Історія села Рожева" та інші, понад 50 статей на історичні теми. Частина з них друкувалася в різних періодичних виданнях, частина ще чекає публікації.

У своїх наукових пошуках я завжди звертав увагу на матеріали, що стосуються теорії і практики московського комунізму. Тож пропоную до уваги читачів одну з моїх знахідок. Це стаття "Не допусти, Боже!", вміщена в газеті "Neues Leben" (№66, лютий 1997 року). Ось її переклад:

"У 1955 році я працював у Кустанайській області головним інженером Бурлинської ММС. Ми одержали 7 тракторів ДТ-54 і після обкатки вирішили негайно включити їх у роботу. Я виїхав з трактористами в поле, де були розбиті загінки. Почалася оранка.

Через деякий час я побачив у полі багато людських костей. Виднілися черепи, кисті рук і ніг, грудні клітки. Багато кісток були дитячими. Відразу попросив я трактористів пояснити, звідки тут людські останки? Тракторист Іван Федорович Рак розповів мені страшну історію. В січні 1942 року на чотирьох тракторних причепах вивезли у поле німців, виселених з Поволжя. Того дня був сильний вітер, 42 градуси морозу. Працівник НКВС висадив людей і сказав: "Ви виселені за вказівкою товариша Сталіна. Це ваше нове місце проживання, облаштовуйтесь".

Голодні, не по-зимовому одягнені люди замерзали прямо в полі. В живих залишилася одна жінка – Марія Готлібівна Готфрід. Згодом у розмові зі мною вона підтвердила все, що розповідали трактористи. Дізнався я й про те, що навесні 1942 року в те поле виїздили працівники НКВС і зарили трупи.

М. Готфрід сказала мені, що їй чудом пощастило врятуватися: "Я зарилася в замет, почекала, поки хоч трохи затихне буран, а тоді пішла полем навпростець. З великими труднощами, вимучена і знесилена, добралась я до невеликого села. Тут мене добрі люди підібрали, обігріли, нагодували, і я вижила..."

Ще багато можна писати про чорні часи сталінізму. Не допусти, Боже, щоб у наше життя повернувся подібний режим!

Григорій ШАМОТА,
ветеран війни і праці,
м. Ленінськ-Кузнецький

Ось така вона – правда про московський комунізм, силами якого на "необъятных просторах Родины чудесной" будувалися ГУЛАГи і влаштовувалися голодомори та бойні людей. Сьогодні комуністи мали б покаятися у всьому скоєному і просити пробачення у народу за свої злочини. Натомість ця нахабна банда продовжує займатися словоблудним, запевняючи всіх, що вони "чисты перед народом Украины" і дозволяє собі ще раз закликати народ до нового комуністичного раю. Очевидно, справді, горбатого лише могила вирівняє...

Г. ШУЛЬКЕВИЧ,
с. Рожів Київської області

НА СПОМИН

Н. БАРАН

МИТТЄВОСТІ ЇЇ ЖИТТЯ

Світлій пам'яті дружини і націоналістки

Валерій БАРАН,
член Національної спілки
письменників України, заступник
голови Згурівської РО КУН,
Київська область

НЕОДНОРАЗОВО ловив себе на думці: звідки у неї, сільської дівчини, доньки простих колгоспників, яка не має вузівського диплома, а лише спеціальність "касир-контролер", таке почуття національної, власної гідності? Звідки така принциповість у відстоюванні своїх ідеалів? Звідки та одержимість, полум'яний порив, який гуртує навколо неї людей, надихає і наснажує їх?

– Так, я – міхновка! – кидала гордо, з завзяттям у карих очах.

Її рідне село Пасківщині, яке нині у Згурівському районі Київщини, розкинулося біля колись повноводого Переводу. Втікши з Правобережжя від утисків польської шляхти, заснував колись тут, у мальовничому лісостеповому краю, свій хутір козак Пасько. "А побратим його, Харько, – переконують місцеві старожили-краєзнавці, – пішов собі далі, оселився там, де нині одне з найбільших міст України". Звичайно ж, легенда, але, погодьтеся, вельми цікава.

Потойбіч Переводу славнозвісна Турівка. Тут жив і працював відомий письменник, історик, музикант, збирач старожитностей, приятель Тараса Шевченка Микола Маркевич, народився і виріс поет Мусій Кононенко. Це – батьківщина славетного політика і публіциста, військового діяча, ідеолога українського націоналізму Миколи Міхновського.

– Його кров пульсує в наших серцях, – казала. Надія. – Коли, скажімо, ще в шістдесятих роках хотіли у нас церкву закрити, то все село піднялося. Районне начальство геть прогнали, а в міліціонера пістолет відібрали, поставили на коліна і змусили ікону цілувати. Розголос тоді був на всю Україну. Щоправда кляті комуністи храм таки знищили. Це вже у вісімдесятих, коли до нас збиралися переселяти людей з чорнобильської зони. Зробили це підло, вночі, бо боялися, Облили бензином і підпалили, нелюди!

В СТОЛИЦІ – голодування студентів. Оглядаємо наметове містечко, яке розташувалося на площі Жовтневої Революції, біля готелю "Москва". Надія – на сьомому небі:

– Бачиш, який у нас народ! А яка молодь! Нічого, не розженуть. Вони зараз власної тіні бояться!

Увечері завітали до знайомих. Повечеряли, поговорили, почали співати. "Червона рута", "Київський вальс", "На долині туман"... Словом, улюблені пісні нашого покоління. Коли репертуар вичерпався, і настала пауза, знову залунав голос Надії::

Ой ви, хлопці, бандерівці,
Візьмем автомати
Та й за неньку Україну
Підем воювати.
Як звільнимо Україну
Засія барвисто
Жовтим квітом з-під чоботів
Блакитне намисто...

Дзвінке сопрано линуло вільним птахом, охоплювало завзяттям і наснагою серця. Господарі слухали, затамувавши подих.

– Надіє, – запитав я вранці у тролейбусі, – звідки ти знаєш цю пісню? У сімдесят дев'ятому за неї нас з хлопцями виключили з комсомолу, витурили з університету.

– Знаю. Коли працювала в універсамі на Оболоні чула її від своїх друзів, військових журналістів. У них теж були проблеми, а потім відправили обох в Афганістан. Не знаю, яка їм судилася доля.

ГКЧП. Москва вирує. Кравчук вичікує. Ідемо в родинних справах на прийом до районного начальства.

– Ну што, руховци, бендеровци, готови?! Будем отправлять!

– Ви ж хоч Надію пожалієте? Он народжувати скоро.

– Да ти што, зачем же разлучать дружную семейку?!

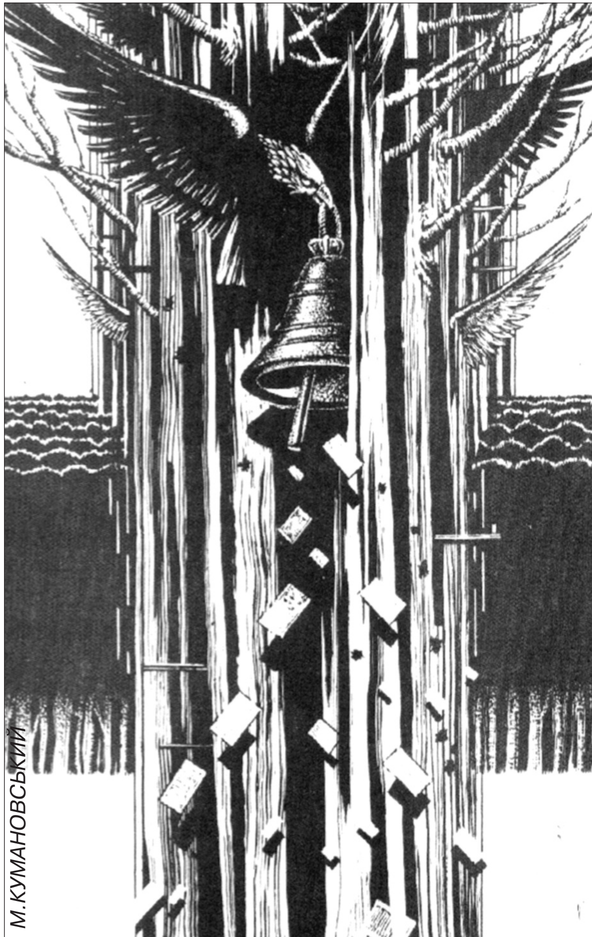
– Я готова, – Надія у відповідь. – А ще краще, якби слідом за вами. В якості супроводу!

Через тиждень цей товариш буде проводити нараду керівників і, погрозливо киваючи пальцем у бік, де знаходиться райком КПУ, виголосить:

– Я давно замечал, что в етом осином гнезде что-то затевается! Я вот, товаріщі, свой партбілєт вибросіл, а ви смотріте!

Після наради він побіжить опечатувати райком, біля якого вже кілька днів палали багаття, перетворюючи в дим і попіл всіляки циркуляри та протоколи, а ще згодом особисто підніматиме на високій щоглі в центрі Згурівки синьо-жовтий прапор.

НЕ ПРИХОВУВАЛА сліз, коли почула звістку про загибель Чорновола. Була, як завше, категорична у своїх судженнях та оцінках:

– Свої ж і вбили. Спочатку розвалили РУХ, а там розправилися і з В'ячеславом Максимовичем! Заважав, захотілося крові, нелюди!

Коли повернулася з обласної конференції НРУ, була сама не своя і підсумувала, наче відрізала:

– Все, нічого мені там робити, немає вже Руху!

А делегати розповіли: "Конференція проходила в Спілці письменників одразу після того, як штурмували адміністрацію Кучми. Приїхали рано, де б його посніданти? Ідемо по Банковій, а там – міліція, спецназ. "Пішли, дівчата, назад, – каже Надія, – тут дуже дорогі буфети. Давайте до метро і спустимося на Майдан Незалежності". Завітав на конференцію і сам пан голова Руху. Те і се, а потім просить слова Надія: "А я хочу прочитати вірш, який написав член нашої організації!". І декламує далі твої рядки: "Сидить під прапором мурло, портрет над головою справа. Раніш в компартії було, тепер – вершить "державні" справи...". Читає і дивиться пильно у вічі нашому новоявленому вождю. А той совається, сопе, аж синіє від злости".

ВИБОРИ до Верховної Ради 1998 року в районі проходили особливо брутально і цинічно. "Бакай і тільки Бакай!" – такою була вказівка (та ні, наказ!) голови адміністрації. Звісно ж, і голова ради, і заступники виступали тут, так би мовити, єдиним фронтом. Були належним чином сформовані дільничні комісії, проінструктовані їх голови, підібрані агітатори. Кандидат не скупився: гроші сипалися, мов осіннє листя.

Надія від НРУ була спостерігачем у рідній Пасківщині. Повернулася додому весела, сміючись, розповідала:

– Ну, мої земляки втерли носа! Якісь молоді хлопці, з чорнобильців, дрібні бізнесмени, зупинилися неподалік дільниці. В багажнику – сулія самогону. "Дядьку, Степане, куди йдете?" – "Голосовать". – "А за кого?" – "Сказали, щоб за Бакая". Наливають склянку: "Дядьку, голосуйте за Степана Хмару!" – "Спасибі, хлопці! Поняв". Заходить на дільницю один, другий, третій і ще з порога: "Де тут голосують за Степана Хмару?". Почали підраховувати голоси, то голова комісії ледве зі стільця не впав: Хмара набрав вдвічі більше Бакая. От тобі й Пасківщина!

Втім, решта сіл, як і сама Згурівка, проголосували тоді, як і вимагалося. Ігор Бакай тріумфально пройшов у депутати. Згодом – очолив "Нафтогаз України". А потім (це вже при Ющенку) втік до Москви. Бо, як мовиться, за такими в'язниця плаче.

З ЖОВТНЯ 2004 року очолила районну організацію Конгресу Українських Націоналістів.

– Раз обрали, виявили довір'я, то потрібно серйозно братися до роботи. Передусім, займусь створенням первинних осередків.

– Ой, Надіє, навряд чи з цього щось вийде. Це ж тобі не Західна Україна. Тут саме слово "націоналіст" сприймають з переляком у очах.

– Але ж ми нащадки козаків! І не випадково саме у нашому краї народився, виріс, сформувався як особистість Микола Міхновський! Треба вміти говорити з людьми. Роз'яснювати, прищеплювати почуття національної гідності. То ж нас кляті комуняки за сімдесять років зробили тупим безсловесним бидлом. А як ти думав: то війни, то голодомори, то колгоспне рабство, Треба ж колись підніматися з колін!.

– Ну от, – хвалилася увечері, – є вже осередки в Усівці, Лизогубовій Слободі, Середівці, Старій Оржиці. Люди, які вступили, національно свідомі, надійні, віддані нашій справі. Це тобі не отой непотріб, що понабирали наші опоненти!

Літала, мов на крилах, коли з нагоди 14-ї річниці України отримала Почесну Грамоту Київського обласного Проводу Конгресу Українських Націоналістів "за активну роботу в розбудові партійних структур"

Делегація від районної організації КУН поїхала в Яготин. Там виступала Ніна Матвієнко, інші митці на підтримку Ющенка.

– А у мене інтерв'ю брали! – хвалиться, повернувшись, Надія.

– І розкажи, – сміється подруга, – як ти з прапором по площі вишивала.

Отож приїхали наші згурівчани до Яготина, вийшли з автобуса. Надія прапор на древко і вперед. До неї чимдуж міліціонер: "Жіночко, згорніть, будь ласка, сказали, щоб не було!". – "Ще чого, я на своїй землі, в своїй країні!". Так і продовжувала стояти з розгорнутим знаменом. На неї почали звертати увагу, зацікавилося телебачення.

Кореспондент, телекамера. Почалися різні запитання. Зокрема:

– А як Ви ставитеся до запровадження двомовності?

– Хай буде хоч і п'ятимовність, а державна мова у нас одна. Хай вивчають. Бо вже смішно стає. У мене он батько простий механізатор, а по-російському, хай і не зовсім чисто, а говорить. А господін Азаров та інші йому подібні., маючи вищу освіту, вчені ступені, все ніяк не навчаться розмовляти українською. Вони що, такі тупі!

ПРИЙШЛА на обід сама не своя: знервована, сердита, піднеси сірник, то спалахне.

– Надіє, що трапилося?

– Уявляєш, зайшла в їдальню, стою біля буфету, аж чую неподалік за столиком таку розмову:

"А ти що, Петре, з бендеровцями воював?" – "Еге ж, записався добровольно, коли з войни вертався. Зогнали ми в долину все село. За те, що помогали бандітам. А ліг коло пулемйота, да, як різонув, Щоб знали, як виступать проти совєцької власті!".

Ну, я й не витримала. Відчистила стару паскуду не всі заставки. Сидить, падло, тільки кліпає. Он на 9 травня отакі, як цей, знову повилазять до пам'ятника. А Ющенко їм ордени вовручає та ще й звання підвищить.

– Не переймайся, нічого не вдієш. Горбатого, як кажуть, могила виправить. Мій батько, який мав орден Слави, медаль "За відвагу", воював з гітлерівцями у Західній Україні, згадував, як якось з товаришем шукали польову кухню і їх взяли у полон бандерівці. Привели у ліс. Довго з ними розмовляв командир загону. Розповідав, за що воює УПА, пропонував пристати до них. Батько з товаришем відмовилися. Вивели з лісу і відпустили. Тобто справжні фронтовики, яких, на жаль, уже майже немає, ставилися до бандерівців цілком нормально. Адже і ті, й ті воювали з фашистами. Взяти хоча б ковпаківського комісара Руднева. Лютують проти УПА ті, у кого руки по лікті в крові. Та їхні молодші недолугі посіпаки.

– Словом, даремно я з тим дідом зчепилася. Нічого, хай знає, менше дурним язиком теліпає!

ПОГОЖИЙ літній день. На небі ні хмаринки, сонце в зеніті, тиша. Неначе зупинився час. Длубаюся собі потроху на городі.

– О, Григоровичу, – гукає Людмила, сусідка, – твій метеор летить! Надія діловито оглядає ділянку, грядки:

– Ну, що тут у нас? Так, іди собі в берег, не заважай. Пиши вірші.

Робота у неї, як ото мовиться, в руках горить. Доки я впорядковував полуниці, встигла прополоти і картоплю, і огірки, і все інше. Це у неї від матері, яка славилася на все село, як метка, невтомна полільниця.

Підбила мене якось дружина піти в найми до фермера. Прополемо, мовляв, півгектара буряків – матимемо два мішки цукру. Я, дурний, погодився. Те наймитування і досі в печінках. Земля, як камінь, крешеш сапою, а рядкам кінця-краю не видно. Увечері лежиш пластом – все болить. "Та ну його, Надіє, – стогну. – Краще вже чай без цукру пити". – "То ти просто не звик. У вас там, на Козелеччині, цукрових буряків не сіють, та й земля легша. А у нас з діда-прадіда працювали на плантаціях, як кати. І при Кочубею, і при тих клятих колгоспах.. Та за пана, хоч отримували люди добре і мали вихідні, а, як прийшли більшовики, то почалася справжня каторга. Це ж треба було, на таких родючих землях і довести селян до Голодомору!".

...НЕЗАДОВГО до смерті, у липні, принесла на город саджанець вишні-пшанки:

– Посади, будь ласка,

– Надіє, ти що, зараз середина літа.

– Посади.

Нехотя прикопав: все одно не буде толку – пропаде.

Довго не був на городі: похорони, поминки. А, коли у вересні, нарешті, знайшлась вільна година, приїхав і аж сів від подиву. Вишенька, мов молоком облита. Осінь, а зацвіла. Не всохла, прижилася.

смт Згурівка Київської області

СТОРІНКИ ІСТОРІЇ

Брошура В. Малкоша "Українська дивізія "Галичина" в світлі "легіонової" політики ХХ сторіччя" ("Лілея НВ", Івано-Франківськ – 2007 р;) викликала за рубежем неоднозначну реакцію. Якщо журнал "Вісті комбатанта" (№4, 2007 р., Торонто – Нью-Йорк) відгукнувся на цю працю позитивною рецензією історика В. Вериги, то російськомовна газета "Новое русское слово" у Нью-Йорку зустріла цю книжину "в штики", опублікувавши різко негативний відгук В. Долганова під назвою "Присягали Гітлеру". Українські видання в Україні, на жаль, обійшли мовчанкою появу брошури, хоча критиків дивізії "Галичина" предостатньо. Однобокість суджень ніколи не може бути істиною. Навіть в російських ЗМІ спостерігаються спроби об'єктивно розглянути, ба, навіть "відбілити" ті російські мілітарні формування, що воювали на боці Німеччини, як от "русская освободительная армия" генерала Власова. Чому ж ми, українці, маємо сліпо повторювати грубо сфабриковані, старі, ще совкові ідеологічні стереотипи про дивізію "Галичина"? Поки ще живі дивізійники, маємо встановити історичну справедливість не лише відносно них, а й відносно ідеї "національного легіону", які формувала кожна нація, що боролася за своє визволення з-під колоніального рабства. Тим більше, що прообразом цього легіону були славні не лише в Україні, а й в усьому світі Українські Січові Стрільці…

ПІД ЧУЖИМИ МУНДИРАМИ – УКРАЇНСЬКІ СЕРЦЯ,

або Легіонова суть дивізії "Галичина"

Інтерв'ю з головою станиці Галицького Братства кол. вояків 1-ї УД УНА в Івано-Франківську, кол. десятником дивізії "Галичина", а після бою під Бродами ще й вояком УПА і багатолітнім каторжанином совєтських ГУЛАГів, інженером, нині пенсіонером Володимиром МАЛКОШЕМ

– Кому вигідне однобоке спотворення історичної правди?

– Російські імпер-шовіністи ще з часів утворення Російської імперії при царі Петрі I постійно перебріхували свою історію або ж викрадали її у нас, українців. Як, приміром, вкрали древню назву України-Руси (Русь – Росія; руські, русичі, русини – русские, россияне...). Це історичне злодійство потрібне імпер-шовіністам для підігрівання своєї ординської агресії, необхідної для утримування в рабській покорі колонізовані ними народи. Всяке мілітарне українське утворення є страшним для руйнаторів славної Запорозької Січі і українського козацтва, бо відроджує дух нації і народу, прагне до державотворення. Українська дивізія "Галичина" була для большевицьких імпер-шовіністів особливо страшною, бо це було військо, в якого під мундирами билися гарячі українські серця, військо високопрофесійне, вишколене за найпередовішими європейськими методиками й оснащене найновішою зброєю, зцементоване залізною військовою дисципліною. Брехливим є твердження, ніби дивізія "Галичина" належала до військ СС. За міжнародними угодами, Німеччина не мала права набирати до своїх військ представників інших націй. Ми були тільки "Ваффен СС", тобто охоронні, внутрішні війська, яких, однак, німці кидали на найтяжчі ділянки фронту. На наших мундирах не було відзнак СС; емблемою дивізії були "галицькі леви" – старовинні символи Галицько-Волинської держави ще від часів короля Данила Галицького. Хоча Німеччина програвала війну, проте не посилала на фронт непідготовлених людей. Цілий рік ми проходили вишкіл у спеціальних центрах підготовки. Кожен дивізійник мав по три мундири й камуфляжні мундири для фронтових дій. Коли нас звинувачують у колаборантстві, то я нагадую, що навіть у Німеччині були люди, які виступали проти Гітлера. Кілька разів на нього чинили атентати, але, на жаль, невдало. Адмірал Канаріс, який командував німецькою контррозвідкою, в часі Першої світової війни допомагав Українській Центральній Раді, був прихильним до українців, як і інші старі офіцери Вермахту. Створення дивізії "Галичина" навіть тримали в таємниці від Гітлера. І коли Гітлер довідався, що є така дивізія "Галичина", то наказав її роззброїти. Але це не вдалося йому зробити, бо дивізія була на фронті. При сприятливих історичних обставинах дивізія "Галичина" могла стати ядром української армії, основою і гарантом української державності. Для порівняння згадаймо, що українських новобранців за наказом маршала Жукова і генерала Ватутіна неозброєними і навіть необмундированими кидали на форсування Дніпра, де було навмисно потоплено десятки тисяч українських юнаків, які чудом вижили після голодомору, бо, як свідчить "Українська газета", керівною була вказівка Жукова: "Чем больше хохлов потопим в Днепре, тем меньше придется их вивозить в Сибирь". За цей геноцид української молоді УПА знищила генерала Ватутіна під Житомиром. А ще згадаймо про так звані "заградзагони", які стріляли в спину своїм же солдатам. Такого дикого безглуздя не було в жодній армії світу. Сталін і його кремлівська кліка добре розуміли роль і значення дивізії "Галичина", тому й кинули проти неї в бої під Бродами в багато разів переважаючі сили червоної армії. Приміром, проти 13-го корпусу, до якого, окрім "Галичини", входили ще 3 знесилені тривалими боями дивізії та пiвсотні танків, Сталін кинув 44 дивізії, 2206 танків, понад 3000 літаків, 16000 гармат і мінометів, зокрема, реактивні "катюші". Такій силі дивізія протистояла понад 10 днів.

Командант Української Національної Армії генерал Павло ШАНДРУК

Небо було чорне від совєцьких літаків, а щільність вогню від артилерії, "катюш" і авіабомб створювала враження пекла. Проте ми підбили багато совєцьких танків, відбили безліч атак і в результаті затримали просування червоної армії на Львів на 10 днів, що дало змогу багатьом львів'янам і галичанам втекти на Захід і врятуватися від червоної чуми. Більшість дивізійників геройчно загинули, значна частина їх влилася в лави УПА, і тільки небагатьом вдалося прорватися з відступаючими військами. Пізніше, наприкінці 1944 року, дивізію назвали Українською, і тоді ж дивізія присягнула на вірність Україні. Але то вже було при закінченні війни. В теперішнім часі паплюження дивізійників вигідне, в першу чергу, російським шовіністам і їхнім прихвостням в Україні, як то вітренківцям, симоненківцям й іншій проокупантській червоній нечисті. Вигідно це і деяким полякам й євреям, які приписують дивізійникам участь у придушенні Варшавського повстання і розстріл євреїв, що є абсолютною брехнею. Адже Варшавське повстання розпочалося 1 серпня 1944 року, а в цей час дивізія "Галичина" була розбита в боях під Бродами. Тільки один дивізійник Василь Верига, тепер відомий історик, на той час був у Варшаві, бо мав відпустку і відвідував своїх родичів. Але не він бив поляків, а поляки його били через його мундир... Російська ж бригада СС під командуванням Камінського і справді брала участь у придушенні Варшавського повстання, але поляки і росіяни чомусь про це мало згадують, воліють паплюжити нас, українських дивізійників. Окрім цього, хочу сказати, що оту пасквільну статтю в "Новом русском слове" написав Вадим Долганов, котрий якийсь час був диктором на Українському телебаченні. Тож коли відзначали річницю жертв в "Бабиним яру", то він виступив у пресі з брехливими звинуваченнями українських дивізійників, які, мовляв, розстрілювали євреїв у "Бабиним яру". Примітивнішої брехні годі й придумати, бо німці розстрілювали в "Бабиним яру" євреїв і українських націоналістів в 1941–42 роках, коли ще ніхто й гадки не мав про дивізію "Галичина", яку почали організовувати в 1943 році. І тепер той Долганов звинувачує нас, дивізійників, що ми присягали Гітлеру. Але він не написав, що в тій присязі були слова: "Ми присягаємо Головнокомандувачу Німецьких Збройних Сил Адольфу Гітлеру, що будемо боротись проти большевизму за свій Український народ і за свою Українську Країну". Що було б з українцем-солдатом червоної армії, якби він, окрім вірності Комуністичній партії і Сталіну, заприсягнувся ще й на вірність Україні? Звинувачення в націоналізмі і розстріл, або десятки років сибірської каторги. Цього пан Долганов не написав. А пізніше, як я вже сказав, українські дивізійники присягали Україні без згадок про Гітлера. Але задля історичної справедливості пригадаймо, що і Пілсудський присягав австрійському цісареві, бо інакше не було б польських легіонів, які після Першої світової відновили польську державу. До речі, поляки мали свої легіони з обох воюючих сторін: в Росії мали формацію Довбор – Мусніцького. Поляки міркували так: сторона, яка переможе, допоможе відновити польську державу, а вже тоді всі польські легіони об'єднаються в єдину армію. В результаті так і сталося. Мали свій легіон у Першій світовій війні і чехословаки, утворений на території царської Росії з полонених чехів і словаків. У цьому легіоні служив майбутній перший президент Чехословаччини проф. Масарик. Відомо, які славні сторінки в історії українського державотворення вписав легіон УСС (Українських Січових Стрільців). Легіоном можна також назвати "Жидівський курінь" в УГА. В Другій світовій війні ситуація зі створенням легіонів повторилася. На радянському боці воював чехословацький легіон під командою генерала Людвіка Свободи, в якому служило багато закарпатських українців. Був також польський корпус генерала Андерса, що складався із засланих до Сибіру поляків, а також численних українців, депортованих з Галичини та Волині. Але "андерсівці" не бажали воювати на боці СРСР і перейшли через Іран до англійців. Зате польська дивізія ім. Костюшка, створена за ініціативи письменниці Ванди Василевської, дійшла в складі червоної армії аж до Берліна, де її успішно протистояла частина Другої Дивізії Української Національної Армії. На боці німців тодіж воювали іспанська "Голуба дивізія", естонська та дві латвійські дивізії "Військ СС", російська, білоруська, албанська, фламандська, українська, французька і навіть англійська та інші дивізії. Окремо треба сказати про російські формування СС, що воювали на боці німців, бо їх було найбільше. Окрім вже згаданої РОА під командуванням генерала Власова, яка була перетворена у 29-у гренадерську дивізію СС, слід пам'ятати про РННА (Російська національна народна армія), яку очолювали генерал К. Іванов і майор А. Бочаров. У лютому 1942 року в різних підрозділах Вермахту і Ваффен СС воювало 1,5 мільйона росіян, а у Франції придушував Рух Опору російський 621-й артилерійський полк СС. У липні 1943 року лише на Східному фронті на боці німців воювало близько 80 російських батальйонів СС.

Агітаційний плакат дивізії "Галичина"

А ще ж була 1-а російська національна бригада СС під назвою "Дружина", яку очолював полковник Н. Радіонов і навіть 2-й російський національний загін СС під командуванням колишнього майора НКВС (!) Е. Блажевича. Успішно воювали на боці німців і російські козачі формування, зокрема під орудою таких козачих отаманів, як генерали Краснов, Долманов, Шкуро, Султан-Гірей, Клича, Павлов, Коновалов та ін. Їхнім гаслом було: "Хоч з чортом, аби тільки проти комуни" (газета "Нація і держава", № 10, 4 березня 2008 р.). Слід сказати, що Латвія і Естонія визнали своїх дивізійників, які воювали за свої країни на боці німців, їм виплачують гідні пенсії і вважають героями. Пенсії ж учасникам Вітчизняної війни, які воювали на боці червоної армії, виплачує Росія. Я їздив до посольств Латвії і Естонії в Києві, і мені про це розповіли їхні посли, і я маю від них листи.

– Як оцінюєте теперішню ситуацію в Україні? Як оцінюєте роль НАТО у забезпеченні державної стабільності і європейського вектора розвитку України і української нації; що нам, українцям, заважає піти шляхом Латвії, Литви, Естонії?

– Латвія, Литва і Естонія були коротший час під радянською окупацією. Тільки в 1940 році Радянський Союз забрав їх під себе. З 1918 до 1940 років вони були незалежні і за цей час виховали таке покоління, яке вистояло при совєцькій післявоєнній окупації, не піддалось комунізації і національному чи моральному розкладу, що, на жаль, відбулося в Україні. Прибалти залишилися патріотами своїх національних держав.

Записав Микола СИМЧИЧ,
м. Івано-Франківськ

Закінчення в наступному числі.

МЕТАМОРФОЗИ ЧАСУ

Нещодавні "вкрай недружні" (згідно з дипломатичного термінологією) заяви російських очільників стосовно України (як-от: заяви Лужкова в Севастополі, або висловлювання колишнього президента, а нинішнього прем'єра Путіна) нічого, окрім чергової хвилі виправдовувань українськими посадовцями та задекларованих на папері "обурень", так і не викликали. Останні, певно, так і донині не зрозуміли, що обурення й протести навряд чи дадуть якийсь толк. Загальновідомо, що в світі рахуються з тими, хто вміє себе шанувати. Прикро, але відсутність власної чіткої позиції у багатьох питаннях (взяти б для прикладу визнаня або невизнання незалежности Косово) засвідчують, що Україна не належить до числа країн, котрі мають свою точку зору й уміють захистити власну гідність. Певно, примітивно потрактовуючи християнську чесноту, підставляти й праву щоку, коли б'ють по лівій, українські можновладці, уподібнюючись до мазохістів, дозволяють гамселити (не себе ж, звичайно, а всю Україну) по всіх частинах тіла. Не бачу жодної трагедії в тім, що такими діями вони ставлять під загрозу власні статки й посади. Проте з їхньої вини страждає Україна й українці. Тому й оцінювати наслідки такої гідної подиву поведінки доводиться під цілком іншим кутом.

НОВІТНІ МЕТОДИ ВІЙНИ

Олесь ВАХНІЙ

Світлина Олекси ВАЩЕНКА

Нинішню недолугість українського політичного проводу політологи пояснюють кількасотлітньою бездержавністю українського народу й браком державницьких традицій. Дозволю собі принципово не погодитися. Досвід невеликих за розмірами, проте послідовних у справі відстоювання власних національних потреб балтійських держав (Литви, Латвії й Естонії) свідчить, що так зв. "досвід" є справою набувною. Нинішнім можновладцям бракує волі, усвідомлення власного призначення й причин буття людини в цьому світі. Дійсно, звідкіля візьметься любов до України у вчорашнього комсомольського або компартійного функціонера? Трагедія полягає втім, що залишена в спадок від почилого геть не в Бозі Союзу окупаційна адміністрація (котра після постання Української держави наділила себе владними повноваженнями) виховує гідну собі зміну. Цинічну, безідейну, безпринципну і вкрай меркантильну. Здобута ними освіта фахових бюрократів жодним чином не свідчить про їхнє розуміння суті нинішніх суспільних процесів, й уміння вирішувати виклики сьогодення. Звідсіля й усі нинішні негаразди.

Поза сумнівом, що нинішні конфлікти (не обов'язково, аби вони були збройними) кількох світових надпотуг, за своєю суттю є боротьбою за майбутній устрій світу. Це жорстока й підла війна, в якій лише показово дотримуються якихось правил і норм пристойності. Прикро визнавати, але нещирість, недотримання взятих на себе зобов'язань, ігнорування потреб незадіяних в "глобальний грі" держав і народів, нині перетворилися в норму. Чільники надпотуг перекроюють карту світу на власний розсуд, тож єдиним шляхом порятунку ігнорованих є чітке й усвідомлене протиставлення існуючому свавіллю власної організованости, консолідованости, й чіткого усвідомлення причин змагу та його кінцевої мети.

Дароване Творцем почуття нелицемірної любови до батьківщини зобов'язувало мене до повсякчасного пошуку методів протидії посталому, проте вкрай ненормальному стану речей. Були й поразки, проте були й перемоги. І саме вони дарували впевненість у потребі подальшої боротьби. Ґортаючи сторінки інтернет-газети Євразійської Спілки Молоді, неодноразово натрапляв на відверто антиукраїнські заклики. Влітку 2006 року на сторінках цього сайту, окрім огидних побрехеньок, почали з'являтись й "звіти" про проведені "акції відплати". Цим терміном татарин Павло Зарифулін, який мешкає у Москві, нарік дії, до котрих вдаються члени очолюваного ним ЄСМу на теренах України. Серед них були повідомлення про спалення греко-католицької каплиці в Київській області, хизування причетністю до осквернення пам'ятників Тарасу Шевченку й Степанові Бандері, "відеозвіт" про руйнацію каменю, встановленого на місці, визначеному під пам'ятник воякам УПА в Харкові, тощо. Факти, про котрі "звітували" ЄСМемівці, відповідали дійсності. Дивно, проте на той час українські силовики (ані СБУ, ані міліція) жодним чином на факти відвертої зневаги всього українського народу чомусь не реагували. Звернувшись до деяких знайомих з російських (й зокрема московських) політичних кіл, я попрохав дати більш вичерпну інформацію про створене російським політологом Дугіним середовище. Відповідь російських націоналістів була наступною. Попри використання президентом Путіним патріотичних російських гасел, він жодним чином російські націоналістичні ідеї не толерував. Путін продовжував політику зміцнення імперії, й ставив за мету цілковите поглинання російським етносом всіх прилучених народів. Російські націоналісти такої точки зору не поділяли. Усвідомлюючи, що значний відсоток приєднаних до імперії народів приналежний до цілком іншого расового генотипу, вони небезпідставно побоювалися розчинення російського етносу в океані іншорасових (тюркських, алтайських), народів. Це й стало причиною неприхованого конфлікту між російською владною верхівкою й ультра-правими.

Прагнучи ослабити російський націоналістичний рух, в надрах апарату президента РФ виникла ідея формування євразійської єдности. Структура цілком підконтрольна президентові, проте цей факт нічим і ніде не був задекларованим. Послуговуючись гаслами "євразійської єдности" (себто культурного, расового й мовного поєднання всіх "об'єднаних" народів), та отримуючи від Кремля щедру матеріальну підтримку, Дугін, Шаріфулін й К° взялися за формування осередків і здійснення різноманітних замовних акцій на теренах всього пострадянського простору. Наприкінці 2006 р. відбувся візит президента Путіна в Україну. Серед запланованих до обговорення питань було й вічно мусоване російськими політологами "питання російськомовного населення України". Задля показу його активности й вагомости в українському суспільстві, тоді в кількох містах України мав відбутися так зв. "імперський марш", учасники якого мали б засвідчити наявність прагнення значного відсотка громадян України жити в "могутній імперії". Анонсовані на сторінках ЄСМівського сайту гасла були відвертими – "Відродимо імперію". Проте запланований євразійцями захід не відбувся. Близько півтори сотні київських націоналістів розігнали збіговисько кількох десятків прихильників знищення України та найнятих ними для масовки студентів. Попри приналежність до кількох партій, формальних і неформальних молодіжних організацій, молодь засвідчила, що в разі потреби вона вміє відкладати амбіції вбік й об'єднуватися. Дивною (якщо не відверто антидержавною) виявилася позиція правоохоронців. Замість унеможливлення проведення антиукраїнського за суттю й змістом заходу, вона взяла під захист самих учасників збіговиська. Кілька десятків патріотів опинилися за гратами й відбули триденний арешт за сфальсифікованими звинуваченнями. Проте внаслідок зриву запланованого президент Путін позбувся одного з аргументів, котрим намагався залякати й загнати в глухий кут Ющенка.

Однак прагнення посилити власні позиції в Україні ані в Путіна, ані в його оточення, ані в його наступника Мєдвєдєва не зменшилося. Шляхи наступу бувають різні. Один з них – заяви про "спільне минуле" й нав'язування тези, згідно з якою російська культура не є чужою українцям. Зрозумівши, що в Україні вже постали середовища, котрі готові дати відсіч брутальним і неприхованим зазіханням як на окремі регіони, так і на незалежність в цілому, Москва вдається до більш витончених методів поневолення. Наступ ведеться в усіх ділянках суспільного життя, й в усіх регіонах (а не в окремих, як це помилково прийнято вважати). В Одесі й Севастополі споруджуються пам'ятники московинській блудниці Катерині II, Львів буквально завалюють низькоякісною бульварною російськомовною літературою, на Закарпатті шириться базований на антигалицьких ідеях русинський рух, а державні й приватні телеканали отруюють свідомість телеглядачів московськими низькоякісними стрічками, котрі на всі лади вихваляють злочинну за своєю суттю й діяльністю Червону Армію. До речі, кілька слів про згаданий русинський рух. Влітку 1996 р. колишній редактор продукованої в Москві баркашовської газети "Русский порядок" Олексій Кочетков (той самий, котрий в часі виборів президента в 2004 р. очолював "місію міжнародних спостерігачів" при штабі Януковича), передав одному з чільників русинського руху немалу суму (звичайно, в доларах) як матеріальну підтримку. В часі кількаденної зупинки Кочеткова в Києві я мав з ним зустріч і нагоду обмінятися думками стосовно багатьох тогочасних подій. Причини візиту на Закарпаття він навіть не приховував.

Попри певні успіхи, з прикрістю мусимо визнати той факт, що український націоналізм так і не став ідеологією державотворення. Нав'язувані українцям лібералізм, толерантність супроти злочинного й аморального, спричиняються до перетворення українців з нації в безформну й безвольну етнографічну масу, котра з часом позбудеться усіх ознак українськости, й стане погноєм у справі творення безхребетної, покірної власним поводирям отари. Хіба за таку Україну клали життя запорожські звитяжці, січові стрільці, вояки УПА?

Задля спротиву брехні й несправедливості потрібно витворити середовище безкомпромісних людей. Опір мусить чинитися в усіх царинах суспільного життя. Звуження фронту опору загрожує цілковитою поразкою.

УСПІХ

НАШ ГОГОЛЬ

Парадоксально, але факт: українська книжка вперше здобула ґран-прі на міжнародній виставці

А що ми тієї великої української літератури не знаємо – це не її вина, а наша! І не її сором, а наш! А по-друге, в часи Гоголя в упослідженій, колоніальній Україні просто не існувало культурної традиції писати прозу українською мовою. Як це не важко, не сумно, не дивно – а не існувало! Ту традицію лише започатковував харківський дворянин Григорій Квітка, й інші харківські дворяни докоряли йому цим, просили "не ганьбити себе" – і лише лист від Васілія Жуковського, в якому той повідомляв, що читав "Марусю" царській родині, й "цариця та великі княжни плакали", – лише цей лист змінив настрої українського харківського дворянства, і воно сказало Квітці: пиши ще! Це наша історія, і вона така, як є – тут нічого не вдієш... Навіть Тарас Шевченко, якому й найостанніший дурень не зважиться закинути, що він "неукраїнський письменник", – навіть Тарас Шевченко свої повісті писав російською, ба, навіть російською вів власний щоденник! Бо – повторюю – не існувало ще на ту пору традиції писати прозу українською мовою. Не існувало – і фертик! Тому нема сенсу "постфактум" докоряти Гоголю в тому, що він не писав українською, і на цій підставі відмовляти йому в праві бути українським письменником – він писав так, як міг за тих обставин писати. І був українцем.

...Утім, весь цей довгий чи то вступ, чи відступ лише для того, щоби ми з вами, шановний читачу, перейнялися важливістю події. Бо подія й справді непересічна: уперше з часу проголошення Незалежности українська книжка отримала ґран-прі на престижній міжнародній виставці. І цією українською книжкою є "Петербурзькі повісті" Миколи Гоголя, які побачили світ у київському видавництві "Грані-Т".

Отож, чому Гоголь є українським письменником – це ми вже з'ясували. А чому українською (себто, не просто за місцем видання, а витриманою повноцінно в річищі українських культурних традицій) є ця книжка – про це докладніше розкаже людина, котра значною мірою її "пережила" й "народила" – мистецтвознавець, шеф-редактор видавництва "Грані-Т" Діана Клочко.

– Пані Діано, насамперед розкажіть, будь ласка, про відзначену книжку: як вона робилася і чим вона унікальна?

– Оскільки Гоголь узагалі людина містична, то й ця книга має свою містичну історію. Почнемо з того, що ілюстрування Гоголя – це ціла традиція і в російському дореволюційному, і в радянському, і в українському книговиданні. Традиція, де виробилися свої формати й стандарти. І ось на початку 1980-х років львівському тоді молодому художникові Юрію Чаришнікову одне з київських видавництв замовило ілюстрації до видання "Петербурзьких повістей". Він не вклався у відведені терміни, бо обрав надзвичайно складну техніку – літоґравюра, гравюра на камені, яка потребує просто надзвичайної зосередженості. Однак художник цим захопився, і зробив унікальну річ – настільки унікальну, що коли робота була готова, і він подав її у видавництво, воно відмовилося це друкувати. Тому що він зробив абсолютно сюрреалістичну книжку, яка жодним чином не вкладалася в тодішні канони. Відтак йому нічого не залишалось, як демонструвати ці роботи на виставках – і таким чином дуже скоро його офорти стали майже знаменитими. Бо і сама техніка, і те, як він це зробив, і як тлумачив свої образи – це було явищем! Але – тільки у виставковому просторі... Згодом ці роботи почали в Чаришнікова купувати різні музеї світу – наголошую: світу! Про це писали не лише статті, а й дипломні роботи. Так, із однієї з дипломних робіт Київського художнього інституту я й дізналася про цей цикл.

Ілюстрації до творів М. Гоголя

Відтоді минуло більше, ніж двадцять років. І ось торік – після того, як на Форумі видавців був відзначений наш альбом Пінзеля – мені раптом зателефонував Юрій Чаришніков і сказав: "Я хочу вам запропонувати "Петербурзькі повісті" Гоголя". Оскільки я вважала, що це вже історія мистецтва, то була дуже подивована... Тим не менше, йому за всі ці роки так нікого й не вдалося вмовити зробити це книжкою. Він сам виготовив макет такої книжки, пропонував видавцям у Москві, Парижі, Нью-Йорку – але всіх це відлякувало, не вкладалося в жодні параметри книжки як товару. Бо це доволі сміливо – видавати Гоголя як авторський проект. Тим паче, він хотів, щоби текст був академічний – мовою ориґіналу, хотів сам дібрати шрифти й повністю зробити електронний макет книжки так, як він її бачить, і щоб вона була видрукована на особливому, дуже дорогому папері. Причому мав він лише диск з електронною версією своїх робіт – саме літографське каміння згоріло в його майстерні...

Умови, ясна річ, трішки "божевільні", на які треба було зважитися – бо російська мова, дуже незвичайні принципи типографіки і так само дуже незвичайні самі зображення, які, з одного боку, вже історія мистецтва, а з іншого – неприйнятні для друку в такому форматі. Однак ми зважилися на все це погодитись. Хоча найскладнішим виявилося не це – найскладнішим виявилося знайти, зібрати в Україні всі матеріали для виготовлення такої книжки і знайти поліграфічну базу, де все це можна було б утілити на належному рівні. Бо чорно-білий друк нібито легший, ніж кольоровий, але потрібні справді висококваліфіковані друкарі, які знаються на деяких нюансах чорного кольору і можуть витримати протягом усієї книжки однаковий чорний тон, о не так і просто. Тим не менше, це нам вдалося.

Одне слово, зшили, склеїли – і декілька примірників ми повезли в Москву, презентували їх в українському культурному центрі на Арбаті. Це було за кілька днів до 1 квітня, дня народження Гоголя. У Москві була страшенна заметіль – здавалося, ця книжка зараз розлізеться в руках... Але довезли, презентували – і я спостерігала за тим, як знавці графіки, професори брали цю книжку до рук і не зовсім вірили, що вони її тримають у руках! Це було таке розгублення... Вони її розкривали, закривали, клали, відходили, знову брали... До того ж, цей папір дуже легкий – здається, що книжка доволі об'ємна, а насправді в руках вона як пір'їнка...

Тим не менше, я побачила, що мистецтвознавці – навіть ті, які знали про ці офорти – сприйняли книжку дуже нервово. Бо вона мовби змінює всі уявлення про те, якою має бути книжка взагалі, і Гоголь зокрема. Справді змінює... Бо інтерпретації художника схиляють до напрочуд активного переосмислення кожного абзацу Гоголевого тексту. А це дуже непросто річ – переосмислення, потрібно ще, щоб читач погодився на це!

Тому, коли цю книжку подавали на виставку "Мистецтво книги", я розуміла, що її якось відзначать – бо це неможливо не відзначити. Тим паче, ми тут "уплітаємося в політкоректність" – бо все-таки російська мова, але українська книжка; а крім того, підписано міждержавну угоду про спільне святкування 200-ліття Гоголя, яке буде наступного року. Тобто, розрахунок ніби був, та водночас упевненості в тому, що цю естетику сприймуть, не було. І як виявилося, бої за цю книжку були запеклі. І ґран-прі – це перемога нового погляду на книжку, який узагалі не збігається з пострадянським ставленням до книжки як такої. Бо це нова естетика!

– На одному з інформаційних сайтів, який повідомив про здобуття цієї книжкою ґран-прі, хтось із відвідувачів залишив такий коментар: а в чому українськість цієї книжки? Лише в тому, що українське видавництво?

– Найперше я тішуся з того, що ключове словосполучення – українське видавництво – прозвучало вже в запитанні. І ще одне, не менш важливе: нарешті, прозвучало питання, в чому полягає українськість книжки. Себто, що таке власне українська книжка і чим вона відрізняється від будь-якої іншої. Те, що такі питання порушуються – вже дуже добре, адже раніше про це не було й мови...

А вся справа в тому, що графічна школа – це і є українська книжка! На відміну від російської книжки, яка завжди була живописною!

Саме українська графічна школа виробила свої унікальні принципи оформлення книжки – і Чаришніков на цьому виховувався! Він виховувався у Львові – саме на цих традиціях української графіки! Це українська традиція!

* * *

Отож, ми з вами, шановні читачі, з'ясували кілька концептуальних речей.

Що Гоголь – український письменник (хай і російський так само).

Що існує потужна українська традиція графічного оформлення книжки, яка й нині активно розвивається.

Що смілива, креативна робота українського видавництва, помножена на українську літературну й мистецьку школи, здатна вразити навіть Москву.

Що не кажіть – а все це дуже багато важить!

Бо коли перестати бідкатися і творчо, професійно взятися до справи – то є й результат. І в книговиданні, і в будь-чому іншому...

Іван АНДРУСЯК

Закінчення. Початок на 1-й стор.

Видавець Конгрес Українських Націоналістів

Засновник Степан Брацюнь

Редакційна колегія Іван Белебеха, Іван Головацький, Ярослав Радевич-Винницький, Степан Семенюк,

Адреса редакції: 01001, вул. Хрещатик, 21, пом. 111, м.Київ; тел./факс (044) 279-78-08 e-mail: nacija@ukr.net www.nacija.org.ua

Адреса видавця: 01004, вул. Антоновича, 3б, м. Київ, тел./факс 235-37-61

Головний редактор Михайло Сидоржевський

Реєстраційне свідоцтво: Серія КВ № 7970, видане Державним комітетом інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України 08.10.2003 р.

Передплатний індекс: 09715

Банківські реквізити: СПД Брацюнь Степан, р/р №26008013932801 у філії "Центральне регіональне управління ВАТ "Банк "Фінанси і кредит", ТОВ м. Київ, МФО 300937, ЄДРПОУ 2305606776

Газету набрано і зверстано у комп'ютерно-видавничому центрі Конгресу Українських Націоналістів.

Газету видрукувано у ВАТ "Видавництво "Київська правда"

Замовлення №

Наклад 7 000 примірників

Ціна договірна

Реклама приймається тільки від національного товаровиробника. За достовірність реклами редакція відповідальності не несе.

Відповідальність за достовірність фактів несе автор. Редакція не завжди поділяє точку зору автора. Редакція залишає за собою право редагувати і скорочувати матеріали.

Рукописи не рецензуються і не повертаються. Листування лише на сторінках газети.